

120 éve született *Vásárhelyi Zoltán* a magyar zene megújulásának egyik oszlopembere

1900 március 12. – 1977 január 27.

A Kodály Intézet 1977-ben kiadott egy kötetet *In memoriam Vásárhelyi Zoltán* címmel melyet *Ittzés Mihály* szerkesztett az utószót is ő írta, az előszót *Erdei Péter* az akkori igazgató. A munka dandárját Heltai Nándor végezte összegyűjtve és fókuszálva a kezdeti kecskeméti eseményekre, de megtalálhatók a róla írt cikkek és az általa írt műismertetések is valamint hanglezjegyzék és a Hegedűiskola véleményezése is néhány fényképpel a könyv lezárásaként. Különösen érdekes az a *Négy vallomás* című rész melyben azok a kollégák emlékeznek akik szoros munkakapcsolatban voltak vele – így álljon itt kettő *Maklári Józsefé* és *Párkai Istváné* a budapesti időszakból.

Maklári József:

„Olyan valakinek ismertem aki mindig alkotni tudott a színpadon. Benne nem a tudatosság volt az első, hanem az improvizatív készség, a rögtönzés. Azok az alkotási pillanatok, ahogy ő hozzá tudott nyúlni egy műhöz, azokban volt ő zseniális. Ugyanaz a mű mindig más volt. „

„Súlyos egyéniség volt és rányomta bélyegét a mi tevékenységünkre is, a tanítása és a zenei szemlélete, zenélésmódja egyaránt.”

„Igazán sokféle vezénylest lát ma is az ember, de a handabandázás meg az egzakt dirigálás között nagy különbség van s az utóbbi mögött mindig ott van valahol a Vásárhelyi-iskola.”

Párkai István:

„Nagyon változó volt az az intenzitás, ahogy tanított. Sok mindent nagyon aprólékosan elmagyarázott, máskor pedig nagyon nagyvonalú volt. A technikai dolgoknak egy részénél, amit ő nagyon nagy meggyőződéssel közvetített a hallgatónak, azzal a realitással nem számolt leginkább, hogy nem lehet a saját módszerét, ami az ő testalkatával és robusztus alapállásával eleve kapcsolatban volt, ráoktrojálni másokra.”

„Neki mindig a mű egészéről volt koncepciója a karakterek szempontjából, de azzal nem sokat törődött, hogy azoknak a dolgoknak a feltételei mennyire vannak meg. Alapkövetelménynek tekintette, hogy az anyagot tudni kell, és azt a karaktert, amit ő kíván, meg kell csinálni tüzön – vízen át... az ő erős egyénisége folytán egyszerűen nem tudta eltérni azt,

hogy valaki ő nála kevésbé legyen szenvedélyes. Ami óriási és manapság borzasztó ritka, az volt, hogy pszichikai szempontból balladaszerű, drámai műveknél milyen logikával tudta megmagyarázni azt, hogy mit miért kér így vagy úgy. Kodály vonalon is az említett pszichikai szituáció kapcsán elmondott magyarázat-háttér volt a döntő eleme annak, amin keresztül ő különleges színeket tudott létrehozni. ”

„Ő ezt úgy fogalmazta meg, hogy az a bizonyos négyötöd és egyötöd, ami a jéghegynék a vízben elhelyezkedő és a vízből kiálló része: az egyötöd, ami kiemelkedik az éneklés. Legalul van a gondolati háttér, aztán sok minden, ami erre ráépül a beszéd, végül az egyötöde a hang és az éneklés.”

szerk.

Emlékezés Vásárhelyi Zoltán tanár úrra

1959–64 évek közötti időben voltam akadémista, a középiskolai énektanár-karvezető szakon tanultam. A vezénylési gyakorlatot Párkai István, Vajda Cecília tanárok, valamint az akkor hatvanas éveiben járó Vásárhelyi tanár úr vezette. A vezénylés főtárgy volt, csak úgy, mint a szolfézs illetve a tanítás módszertana és gyakorlata. A tanszak minden hallgatója heti három alkalommal járt órára, egyénileg és csoportosan.

Keddenként a II. emeleti XVIII-as teremben találkoztunk Vásárhelyi tanár úrral, aki már megjelenésével is tudatta mennyire fontos számára, ami ott történik. A 70-75 fős vegyeskar a lépcsőzetesen magasodó padsorokban, Párkai tanár úr a zongora mellett, közvetlen társaságában Vásárhelyi tanár úr foglalt helyet – innen irányította a diplomára

Vásárhelyi a diplomázó 1964-es csoporttal